

den Koning tot gewapend optreden in het Noorden had gewekt. De held van het verhaal kwam met een van zijn vrienden — de andere was gesneuveld — in de citadel van Antwerpen terecht en maakte daar het bombardement van Chassé mee, beleefde daar ook de emotie van Van Speyk's daad, die beide weer levendig worden verteld. Na het beleg van de citadel door den Franschen generaal Gerard tot overgave gedwongen, kwam hij in Frankrijk in krijgsgevangenschap. Echter wist hij te ontvluchten en na een avontuurlijke tocht het vaderland te bereiken, waar hij met de spoedig uitgeleverde mede-verdedigers, voor het front van den troep een onderscheiding ontving.

Binnen het verhaal-geraamte heeft de auteur de geschiedenis van den Belgischen opstand geplaatst, zoodat de jonge lezers meeleven in alles, wat er in de jaren rond de scheiding van België gebeurde. Daardoor wordt het relaas van den soldaat meer dan een verhaal alleen. — Leert ook kennen den geest in Noord en Zuid, de houding van den Koning, de geste der moedheden, de politieke gesteldheid van die dagen, kortom dat wat historisch van belang is en inzicht geeft in de Belgische kwestie. En de vorm, in welken de auteur dit alles heeft weten te gieten, is dien van het vlotte, boeiende verhaal met christelijken inslag, dat zeker de interesse van den jongen lezer hebben zal. Een bijzondere verdienste is daarbij het zeer eenvoudige en volkomen sensatie-looze.

Een naschrift, ontleend aan wat de bladen bij gelegenheid van de Van Speyk-herdenking schreven, vertelt op dezelfde manier de daad van dezen vurigen vaderlander.

Zoo is het, aardig uitgegeven, boekje (van 115 bladzijden) een samenvattend verhaal van wat zich om de eer van de vlag in het opstandige België heeft afgespeeld, en daarin een verlevendiging van nationaal bewustzijn.

Bescheidenlijk vraagt de heer Van den Akker (hoofd der christelijke school te Katwijk aan Zee) om eenige waardeering, die daaruit moge blijken dat velen het boekje lezen. Welnu, op die waardeering heeft hij recht. Hij heeft bereikt wat hij zocht: de leerstof over dien tijd „wat appetijtelijker“ te maken. Voor bibliotheken onzer christelijke scholen is dit boekje een goede aanwinst.

G. T.

¹⁾ Uitgave van J. H. Kok N.V. te Kampen.

POPULAIR-WETEN- SCHAPPELIJKE SCHETSEN

Het Kruis van den Heiland.

X. (Slot.)

D. De nieuwe tijd.

Werd er in een der vorige artikelen op gewezen, dat de Reformatie het kruis van Christus, door de kerk der Middeleeuwen in de schaduw geplaatst, weer gesteld heeft in het volle licht, dat zij tot de apostolische prediking van het kruis is teruggekeerd en zoo aan dat kruis de eere heeft hergeven, die eraan toekomt — in de kerken der Reformatie hebben niet allen aan de reformatorische en apostolische beschouwing van het kruis van Jezus vastgehouden.

Onder de kinderen der Hervorming is men in breedten kring vervallen tot een ontkenning van de beteekenis, die de Schrift aan het kruis toekent en die door de Reformatie weer was gegrepen.

Er is een neo-Protestantisme opgekomen, dat met het oude en echte Protestantisme al heel weinig gemeen heeft.

Van dit nieuw-Protestantisme kan men wel zeggen, dat het zelfstandig naamwoord door het bijvoegelijk naamwoord, hetwelk er vóór is gezet, is opgeheven. De dunne, van den wind des ongelooft verzongde aar van het „neo“ heeft de goede en volle aar van het „Protestantisme“ verslonden.

Dit nieuwe, vrijzinnige Protestantisme ontkennt de verzoenende en verlossende beteekenis van het kruis van Golgotha. Het wil er niet van weten, dat in Jezus' kruislijden het heil voor het menschenkind ligt. Het loochent, dat de Gekruisigde de Redder is der wereld, dat het kruis de levensboom is voor de menschheid.

Zelfs zijn er onder deze neo-Protestanten, die niet meer gelooven, dat Jezus heeft bestaan en die dan ook Zijn kruisdood niet als een historisch feit aanvaarden. Maar voorzover zij nog aanmenen, dat Jezus heeft geleefd en gekruisigd is, zien ze in Hem toch niet meer dan een profet, dan een heros op godsdienstig gebied, dan een prediker niet alleen door Zijn woorden, maar ook door Zijn leven en Zijn dood. Zijn sterven aan het kruis is voor hen niets anders dan een handhaven van Zijn vroomheid, al kostte Hem dat het leven; dan een

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Zorg voor de werklooze arbeiders.

III.

Materieele zorg.

Indien de Overheid niet op allerlei wijze financiële steun bodt aan werklooze arbeiders, zou de Kerk in onze dagen staan voor een opgave, die zij niet kan vervullen. Wij denken hierbij uiteraard aan die Kerkengroepen, die de beteekenis van het diaconaat nog verstaan.

In de kringen der R.K. wordt zeker op charitatief terrein nogal het een en ander gedaan, maar van een diaconaat als wij in Gereformeerde kringen door Gods goedheid en trouw kennen, is daar geen sprake meer.

De Ned. Herv. Kerk is zoo mogelijk nog verder afgezaakt. Zeker treft men in verschillende gemeenten nog wel allerlei arbeid, speciaal voor wat betreft de ouden van dagen en de weezen, die gewaardeerd worden mag en die niet losstaat van de diaconie, maar de zorg voor de armen der Gemeente is zoozeer ingekrompen, dat ook hier van een ernstig tekort te spreken is.

Ook zonder crisis was er geen sprake van dat deze Kerkengroepen voor de armen der Gemeente voldoende zorg oefenden, men heeft ze, blijkbaar zonder groote bezwaren, aan de publieke armenzorg overgelaten.

Nu moeten wij hier zeker onderscheiden tusschen armenzorg in den eigenlijken zin en de zorg voor volkomen valide arbeiders, die tengevolge van conjunctuurlinvloeden tijdelijk niet in staat zijn hunnen beroepsarbeid uit te oefenen.

Duizenden arbeiders hebben zich in hunne organisaties tegen deze conjunctuurschommelingen trachten te sterken. De werkloosheidsverzekering is een instituut van groote beteekenis geworden, zo heeft velen door een periodiek weerkerende werkloosheidsstermijn heengeholpen. Dat de Overheid dit streven heeft gerespecteerd en door steun uit de publieke kas heeft bevorderd, is zeker in alle opzichten toe te juichen. Met de ontwikkeling van de werkloosheidsverzekering is een algemeen volksbelang gemoeid. Of in gunstiger tijden wellicht een nog betere regeling mogelijk is, die niet zooals nu nog, uitsluitend door Vakvereniging en Overheid, maar door heel het bedrijf gedragen wordt, is een zaak, die wij thans niet zullen bespreken. Natuurlijk is deze werkloosheidsverzekering in

haar opzet berekend op normale tijden en niet op crises van een omvang en duur als wij thans meemaken. Dat dus extra steun van Overheidswege aan de kassen wordt geboden, ligt geheel in de lijn van de sedert enkele tientallen jaren gevolgde practijk. Maar men kan, zonder het verzekeringsbeginsel schromelijk geweld aan te doen, toch niet ongelimiteerd den uitkeeringsduur der kassen verlengen.

Men heeft evenzeer bezwaar, en wij meenen terecht, om de valide arbeiders, die door een economische crisis niet in staat zijn arbeid te vinden, op één lijn te stellen met de gewone armelastigen. Bovendien is het ook in het algemeen belang, dat voor het bedrijf bewaard blijven de arbeiders, die bij opleving terstond weer noodig zijn.

Uit deze overwegingen is ontstaan de crisisregeling die wij kennen. De Overheid waardeert ook in deze crisisregeling de zelfwerkzaamheid der arbeiders, die door hunne werkloosheidsverzekering getracht hebben, niet alleen zich zelf te helpen, maar ook buiten de gewone Overheidsarmenzorg te blijven.

Deze crisisregeling, die materieel gunstiger is dan de gewone regelingen krachtens de Armenwet, helpt slechts tijdelijk. Bij een zoo omvangrijke crisis als er nu heerscht, zal na een jaar een groot deel der arbeiders overgaan naar de organen van Maatschappelijke Steun, zij het dan ook, dat voor hen de gelegenheid blijft bestaan zich dagelijks te melden bij hun vakorganisatie en de uitkeering wekelijks ook via hun vereniging ontvangen wordt.

Indien men dit alles als crisismaatregel ziet en dus als van betrekkelijk zeer tijdelijken aard, dan zal men ook in Gereformeerde kringen waarschijnlijk geen al te groote bezwaren er tegen inbrengen. Vooral niet, wanneer wel vast staat, dat de geweldige omvang, die de crisis kreeg, het praktisch onmogelijk maakt via de kerkelijke organen aan de vele aanvragen om steun het hoofd te bieden.

Van de zijde der Vakorganisaties is het nemen van maatregelen als boven omschreven bepleit. Men wil onderscheid zien gemaakt tusschen valide arbeiders, die door algemeene economische oorzaken werkloos zijn, en degenen die tengevolge van individuele oorzaken steun noodig hebben.

Op zichzelf behoeft daartegen geen bezwaar te worden gemaakt. Maar er ligt hier ongetwijfeld een gevaar, dat groter beteekenis krijgt, naarmate de crisis wijder omvang krijgt. Het gevaar n.l. dat men deze uitkeeringen gaat zien als een recht. Dat men steeds meer glijdt in de richting van het willes doen rechtzetten van al wat in het maatschappelijk leven scheefgetrokken is, door de Overheid. Dat het verantwoordelijkheidsbesef bij de menschen af

en werken, het symbool des kruises, die krasse belichaming van de Christelijke wereldvlucht en passiviteit, zich niet verder kan laten welgevalven."

Toch is het kruis als symbool uit het leven onzer dagen nog niet verdwenen.

Tijdens de kruistochten zijn er in het Heilige Land geestelijke ridderorden ontstaan. De Johanner- of Maltezer-orde, de orde der Tempelheeren, de orde der Duitse ridders. Deze ridders stelden zich het werk der barmhartigheid tot taak en bezaten hospitalen, waarin zij zieke pelgrims verpleegden. Ook geleidden en beschermden zij de pelgrims en voerden zij den strijd tegen de ongelooften.

Het kruis was hun symbool; zij droegen het op hun mantel.

En heden ten dage vinden we zoo nog het kruis op het gebied der philanthropie en in de ridderorden.

Op philanthropisch terrein bestaan er instellingen en verenigingen als het Rode Kruis, het Groene Kruis, het Blauwe Kruis, het Witte Kruis, het Oranjekruis, enz. Eveneens komt het kruis voor in de ridderorden; ook zelfs in die orden, die ingesteld zijn tot belooning van dapperheid in den krijg, b.v. het metalen kruis (1830) en het ijzeren kruis, dat ingesteld is door den Pruisischen koning tijdens Napoleon en waarvan wij ook gedurende den wereldoorlog meermalen hebben gehoord. Ook ontmoeten we nog het kruis op wapens en in vlaggen.

In dit gebruik van het kruis op wereldlijk gebied is nog de invloed van het Christendom te zien. Door de tegenstanders der Christelijke religie wordt dat ook wel gevoeld.

Het is tekenend, dat de Turken in hun leger niet meer het Rode Kruis, maar de Rode Halve Maan hebben en dat in Sovjet-Rusland reeds in 1924 de revolutionaire militaire raad besloot, het Rode Kruis als onderscheidingsteeken van den militairen gezondheidsdienst te vervangen door den Aesculapius-staf, een heidensche symbool.

Ik beëindig deze artikelen-reeks met nog even het Gereformeerde standpunt te releveeren.

Wij, Gereformeerden, zijn belijders van het kruis. Laat ik liever zeggen: belijders van den Gekruisigde.

Wij gelooven, dat de kruisdood van den Heiland onze verlossing is van den vloek Gods. Dat Hij aan het kruis heeft geleden in de plaats van Zijn

neemt, de pelijk levend zelf t

Het lijke dat men diakenen vinden o

Bij de l met een gevaar v

meenen v de Overh

Natuur wikkeling bevoor

cipeel l aanvaar

don m

Blijft Diaconat

ten opzic

Wij m

to de een om aller

schien, di

genoeg l van de s

schien, di

lijkheid l werkloos

zaken, g

keerd op

Deze p

en hier

een dan

Boven

onder d

kunnen

hulp te

kelijk u

die gezo

Missch

ts hier a

Een d

dat deze

deze ar

En n

zeer be

zeggen,

voorzien

kunnen

nu via

treft on

plaats h

Wij n

volk er

schuld

heeft g

wij zou

Het kru

colusa

"En sij

Noch d

Noch d

Noch d

"En s

Den ris

Of het

Of over

lek ber

lek ber

lek ber